# YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

11 päivänä syyskuuta 2001 *

Asiassa C-220/99,

**Euroopan yhteisöjen komissio,** asiamiehinään P. Stancanelli ja O. Couvert-Castéra, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

**Ranskan tasavalta,** asiamiehinään K. Rispal-Bellanger ja D. Colas, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21 päivänä toukokuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (EYVL L 206, s. 7) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toimittanut komissiolle direktiivin 4 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa mainittua täydellistä luetteloa alueista eikä näitä alueita koskevia tietoja kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaisesti,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Gulmann (esittelevä tuomari) sekä tuomarit V. Skouris, R. Schintgen, F. Macken ja J. N. Cunha Rodrigues,

julkisasiamies: P. Léger,

kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 18.1.2001 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 3.5.2001 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY 226 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 9.6.1999 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21 päi-

vänä toukokuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (EYVL L 206, s. 7) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toimittanut komissiolle direktiivin 4 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa mainittua täydellistä luetteloa alueista eikä näitä alueita koskevia tietoja kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaisesti.

## Yhteisön oikeus

2 Direktiivin 2 artiklan mukaan direktiivin tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä suojelemalla luontotyyppejä ja luonnonvaraista eläimistöä ja kasvistoa jäsenvaltioiden sillä Euroopassa olevalla alueella, jossa perustamissopimusta sovelletaan.

3 Direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Perustetaan erityisten suojelutoimien alueiden yhtenäinen eurooppalainen ekologinen verkosto, 'Natura 2000'. Tämän verkoston avulla, joka koostuu alueista, joilla on liitteessä I lueteltuja luontotyyppejä ja liitteessä II lueteltujen lajien elinympäristöjä, on varmistettava kyseisten luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai tarvittaessa ennalleen saattaminen niiden luontaisella levinneisyysalueella.

Natura 2000 -verkostoon kuuluvat myös jäsenvaltioiden direktiivin 79/409/ETY säännösten mukaisesti luokittelemat erityisten suojelutoimien alueet.

2. Kunkin jäsenvaltion on edistettävä Natura 2000:n aikaansaamista siinä suhteessa kuin sen alueella esiintyy 1 kohdassa tarkoitettuja luontotyyppejä ja lajien elinympäristöjä. Jäsenvaltion on tätä varten osoitettava 4 artiklan mukaisesti alueita erityisten suojelutoimien alueiksi ottaen huomioon 1 kohdassa tarkoitetut tavoitteet."

4 Direktiivin 1 artiklan j alakohdan mukaan "alueella" tarkoitetaan maantieteellisesti määriteltyä aluetta, joka on selvästi rajattu. Direktiivin 1 artiklan k alakohdan mukaan "yhteisön tärkeänä pitämällä alueella" tarkoitetaan aluetta, joka luonnonmaantieteellisellä alueella tai alueilla, joihin se kuuluu, edistää merkittävästi liitteessä I olevan luontotyypin tai liitteessä II olevan lajin suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista ja joka voi myös edistää merkittävästi Natura 2000:n yhtenäisyyttä ja/tai edistää osaltaan merkittävästi luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä kyseisellä luonnonmaantieteellisellä alueella tai alueilla. Laajoilla alueilla elävien eläinlajien osalta yhteisön tärkeänä pitämät alueet vastaavat näiden lajien luontaisella levinneisyysalueella paikkoja, joissa on lajien elämälle ja lisääntymiselle välttämättömät fyysiset tai biologiset tekijät.

5 Luontotyyppidirektiivin 4 artiklassa säädetty erityisten suojelutoimien alueiden osoittamismenettely käsittää neljä vaihetta. Ensimmäiseksi kukin jäsenvaltio laatii luettelon alueista, joilla on liitteessä I määriteltyjä luontotyyppejä ja liitteessä II mainittuja luontaisia lajeja (4 artiklan 1 kohta). Toiseksi komissio laatii yhteisymmärryksessä kunkin jäsenvaltion kanssa ja niiden esittämien luetteloiden pohjalta luonnoksen yhteisön tärkeinä pitämien alueiden luetteloksi (4 artiklan 2 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta). Kolmanneksi komissio hyväksyy 21 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen luettelon valituista yhteisön tärkeänä pitämistä alueista (4 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta ja 3 kohta). Neljänneksi jäsenvaltion on osoitettava nämä alueet erityisten suojelutoimien alueiksi (4 artiklan 4 kohta).

6 Ensimmäisen vaiheen osalta direktiivin 4 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään erityisesti, että jäsenvaltiot laativat siinä mainitun alueiden luettelon liitteessä III (1 vaihe) vahvistettujen perusteiden ja asianmukaisen tieteellisen tietämyksen perusteella.

7 Luontotyyppidirektiivin liitteen III (1 vaihe) A ja B kohdassa luetellaan seuraavat perusteet:

"A. *Alueen arviointiperusteet jonkin liitteessä I mainitun luontotyypin osalta*

a) Luontotyypin edustavuus kyseisellä alueella.

b) Luontotyypin pinta-ala verrattuna kyseisen luontotyypin kokonaispinta-alaan kansallisella alueella.

c) Kyseisen luontotyypin rakenteen ja toimintojen suojeluaste ja mahdollisuudet palauttaa alkuperäinen tila.

d) Yleisarviointi alueen merkityksestä kyseisen luontotyypin suojelulle.

B. *Alueen arviointiperusteet jonkin liitteessä II mainitun lajin osalta*

a) Alueella elävän kannan koko ja tiheys verrattuna kansallisen alueen muihin kantoihin.

b) Kyseisen lajin ja sen elvyttämismahdollisuuksien kannalta tärkeiden elinympäristötekijöiden suojeluaste.

c) Alueella elävän kannan eristyneisyys verrattuna lajin luontaiseen levinneisyyteen.

d) Yleisarviointi alueen merkityksestä kyseisen lajin suojelulle."

8 Direktiivin liitteen III (1 vaihe) C kohdan mukaan jäsenvaltiot luokittelevat liitteen III (1 vaihe) A ja B kohdassa määrättyjen perusteiden mukaan alueet, joiden ne kansallisessa luettelossaan ehdottavat soveltuvan yhteisön tärkeinä pitämiksi alueiksi sen mukaan, mikä niiden suhteellinen merkitys on jonkin liitteessä I mainitun luontotyypin tai liitteessä II mainitun lajin suojelulle.

9 Direktiivin 4 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan luettelo ehdotetuista alueista on toimitettava komissiolle kolmen vuoden kuluessa tämän direktiivin tiedoksiantamisesta yhdessä kutakin aluetta koskevien tietojen kanssa. Näihin tietoihin kuuluu alueen kartta, nimi, sijainti ja laajuus sekä liitteessä III (1 vaihe) eriteltyjen perusteiden soveltamisesta saadut tiedot, ja ne on toimitettava

lomakkeella, jonka komissio on valmistellut 21 artiklassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti (jäljempänä lomake).

10 Koska direktiivi annettiin tiedoksi 10.6.1992, jäsenvaltioiden olisi pitänyt toimittaa komissiolle luettelo ehdotetuista alueista yhdessä kutakin aluetta koskevien tietojen kanssa ennen 11.6.1995.

11 Lomake vahvistettiin vasta ehdotettujen Natura 2000 -alueiden ilmoituslomakkeesta 18 päivänä joulukuuta 1996 tehdyllä komission päätöksellä 97/266/EY (EYVL 1997, L 107, s. 1). Päätös annettiin tiedoksi jäsenvaltioille 19.12.1996 ja julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 24.4.1997.

**Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely**

12 Koska komissio ei ollut saanut Ranskan viranomaisilta täydellistä luetteloa alueista, joilla on liitteessä I mainittuja luontotyyppejä ja liitteessä II mainittuja luontaisia lajeja, eikä näitä alueita koskevia tietoja eikä mitään muutakaan tietoa, jonka perusteella se olisi voinut päätellä, että Ranskan tasavalta on toteuttanut tarpeelliset toimenpiteet direktiivin 4 artiklan mukaisten velvoitteidensa noudattamiseksi, komissio kehotti 27.3.1996 päivätyllä virallisella huomautuksella Ranskan hallitusta esittämään komission huomautuksia koskevat väitteensä kahden kuukauden määräajassa.

13 Ottaen huomioon, että lomake oli ollut käytettävissä vasta 19.12.1996 alkaen, komissio osoitti Ranskan hallitukselle 3.7.1997 täydentävän virallisen huomautuksen, jossa se moitti uudelleen Ranskan hallitusta siitä, että se ei ollut lähettänyt täydellistä luetteloa alueista eikä ollut toimittanut alueita koskevia tietoja,

ja kehotti tätä uudelleen esittämään tätä direktiivin 4 artiklan 1 kohdan rikkomista koskevat huomautuksensa kuukauden määräajassa. Komissio korosti erityisesti lomakkeen käytön välttämättömyyttä merkityksellisten tietojen ilmoittamisessa.

14 Ranskan viranomaiset toimittivat ensimmäisen 74 aluetta käsittävän luettelon 21.10.1997 päivätyllä kirjeellään. Näitä alueita koskevia osittaisia tietoja esitettiin vain 25 alueen osalta. Muut 49 aluetta mainittiin vain nimeltä eikä niiden pinta-alaa tai niillä olevia luontotyyppejä tai luontaisia lajeja mainittu.

15 Koska komissio katsoi, että se ei voinut Ranskan viranomaisten kanssa käymänsä kirjeenvaihdon perusteella päätellä, että Ranskan tasavalta olisi toimittanut täydellisen luettelon alueista, joilla on direktiivin liitteessä I mainittuja luontotyyppejä ja liitteessä II mainittuja luontaisia lajeja, ja näitä alueita koskevia tietoja, se lähetti Ranskan tasavallalle 6.11.1997 perustellun lausunnon, jossa se kehotti tätä jäsenvaltiota toteuttamaan perustellun lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden määräajassa sen tiedoksiantamisesta.

16 Ranskan viranomaiset toimittivat komissiolle 9.12.1997, 22.1.1998, 26.1.1998, 12.2.1998, 17.11.1998, 21.1.1999, 28.1.1999 ja 18.2.1999 päivätyillä kirjeillään kaikkiaan 672 aluetta käsittävän luettelon alueista, joilla on direktiivin liitteessä I mainittuja luontotyyppejä ja liitteessä II mainittujen lajien elinympäristöjä ja joiden pinta-ala on 1 453 000 hehtaaria, sekä 381 näitä alueita koskevaa lomaketta.

17 Koska komissio katsoi, että se ei voinut näiden tietojen perusteella päätellä, että direktiivin noudattamisen laiminlyönti olisi Ranskan tasavallan osalta päättynyt, se päätti nostaa nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

## Tutkittavaksi ottaminen

18 Ranskan hallitus katsoo, että kanne on jätettävä tutkimatta yhtäältä siltä osin kuin siinä väitetään, että ehdotettujen alueiden määrä on riittämätön ottaen huomioon niiden alueiden määrän, jotka ansaitsisivat olla kansallisessa luettelossa, ja toisaalta siltä osin kuin siinä väitetään, että alueita on jätetty pois luettelosta perustein, joista ei ole säädetty direktiivissä, koska komissio ei ole esittänyt näitä väitteitä perustellussa lausunnossaan.

19 Tältä osin on muistettava, että EY 226 artiklan nojalla nostetun kanteen kohde rajataan kyseisessä määräyksessä tarkoitetussa oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä, ja komission perustellun lausunnon ja kanteen on tästä syystä perustuttava samanlaisiin väitteisiin (ks. mm. asia C-279/94, komissio v. Italia, tuomio 16.9.1997, Kok. 1997, s. I-4743, 24 kohta).

20 Tämä sääntö ei kuitenkaan estä sitä, että komissio täsmentää kannekirjelmässään alun perin esittämiään väitteitä, kuitenkin sillä edellytyksellä, että se ei saa muuttaa oikeudenkäynnin kohdetta (ks. tältä osin asia C-256/98, komissio v. Ranska, tuomio 6.4.2000, Kok. 2000, s. I-2487, 30 ja 31 kohta).

21 On todettava, että komissio moitti perustellussa lausunnossaan Ranskan tasavaltaa siitä, että tämä ei ole lähettänyt täydellistä luetteloa alueista, jotka voidaan osoittaa erityisten suojelutoimien alueiksi, eikä näitä alueita koskevia tietoja siten kuin luontotyyppidirektiivin 4 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa säädetään. Tältä osin komissio on todennut, että Ranskan viran-

omaisten 21.10.1997 toimittamaa alustavaa ja osittaista luetteloa ei voida pitää täydellisenä maantieteellisesti eikä luetteloilla katettavien luontotyyppien ja luontaisten lajien osalta ja että ilmoitettuja alueita koskevat tiedot eivät koskeneet kaikkia kysymyksessä olevia alueita.

22 Komissio esitti kannekirjelmässään samat vaatimukset kuin perustellussa lausunnossa. Se totesi ensiksi, että Ranskan tasavalta ei ollut ehdottanut ainuttakaan sotilasalueella sijaitsevaa aluetta mutta oli todennut, että Natura 2000-verkostoon mahdollisesti sisältyvien sotilasalueiden luettelo lähetettäisiin erikseen. Toiseksi komissio totesi, että useita direktiivin liitteen I luontotyyppejä ja liitteen II luontaisia lajeja, joita kuitenkin esiintyy Ranskan alueella, ei ole ehdotettu. Kolmanneksi on todettava, että kun vertaillaan toimitettuja luetteloita ja käytettävissä olevia tieteellisiä tietoja, jotka koskevat Ranskassa esiintyviä luontotyyppejä ja luontaisia lajeja, on ilmeistä, että useita näistä ei ole luetteloissa. Komissio totesi myös, että niistä 1 695 alueesta, jotka on Muséum national d'histoire naturellen Ranskan hallituksen suojeluksessa toteuttamassa tieteellisessä inventaariossa luetteloitu ja luokiteltu ekologisen merkityksensä mukaisesti luonnonvyöhykkeiksi, Ranskan hallitus oli päättänyt jättää 319 aluetta luettelosta. Komissio toteaa myös, että valitessaan alueita ja jättäessään joitakin niistä valitsematta Ranskan viranomaiset ovat ottaneet huomioon sellaisia arviointiperusteita, joita ei ole mainittu direktiivissä.

23 Edellä esitetystä seuraa, että komissio ei ole kannekirjelmässään muuttanut oikeudenkäynnin kohdetta, vaan se on vain selittänyt perustellussa lausunnossa esittämiään väitteitä, jotka koskivat sitä, että Ranskan tasavalta ei ollut lähettänyt luetteloa kaikista alueista, jotka voitaisiin osoittaa erityisten suojelutoimien alueiksi, ja esittänyt yksityiskohtaisia esimerkkejä niistä puutteista, joita Ranskan jo toimittamissa luetteloissa oli.

24 Näin ollen Ranskan tasavallan esittämä oikeudenkäyntiväite on hylättävä.

## Pääasia

*Ensimmäinen kanneperuste*

25 Komissio muistuttaa sen velvoitteen osalta, jonka mukaan sille on toimitettava luettelo direktiivin 4 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa mainituista alueista, että kukin jäsenvaltio myötävaikuttaa yhtenäisen eurooppalaisen ekologisen verkoston perustamiseen siinä suhteessa kuin sen alueella esiintyy direktiivin liitteessä I mainittuja luontotyyppejä ja liitteessä II mainittujen lajien elinympäristöjä. Direktiivin 4 artiklan 1 kohta ja liite III yhdessä osoittavat, että jäsenvaltioilla on tiettyä harkintavaltaa valitessaan luetteloon sisällytettäviä alueita. Komissio korostaa kuitenkin, että jäsenvaltioiden harkintavalta on seuraavien kolmen edellytyksen alainen:

— ehdotettavien alueiden valinnassa on noudatettava ainoastaan tieteellisiä arviointiperusteita

— ehdotettavilla alueilla on taattava homogeeninen maantieteellinen kattavuus ja niiden on edustettava kunkin jäsenvaltion koko aluetta, jotta voidaan taata tuloksena olevan verkoston yhdenmukaisuus ja tasapaino. Jäsenvaltion laatiman luettelon on näin ollen heijastettava sen alueella olevien luontotyyppien ekologista (ja lajien osalta geneettistä) monimuotoisuutta

— luettelon on oltava täydellinen eli kunkin jäsenvaltion on ehdotettava sellaista määrää alueita, että luetteloon voidaan sisällyttää riittävän edustava

määrä kaikkia jäsenvaltion alueella olevia liitteen I luontotyyppejä ja liitteen II lajien elinympäristöjä.

26 Komissio toteaa Ranskan kansallisen luettelon osalta, että perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä eli 6.1.1998 Ranskan tasavalta oli toimittanut sille luettelon, joka sisälsi 535 aluetta; kun kanne yhteisöjen tuomioistuimessa nostettiin 9.6.1999, luettelossa oli jo 672 aluetta, ja istuntopäivänä 18.1.2001 Ranskan tasavalta oli toimittanut yhteensä 1 030 aluetta sisältävän luettelon.

27 Komissio toteaa, että se saattoi tämän oikeudenkäynnin vireille, jotta tuomioistuin toteaisi, että Ranskan kansallinen luettelo on selvästi riittämätön ja sillä ylitetään laajasti jäsenvaltioille annettu harkintavalta. Lisäksi tällainen riittämättömyys on ilmeinen sen tilanteen osalta, joka vallitsi perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä, koska sittemmin Ranskan tasavalta lähes kaksinkertaisti ehdotettujen alueiden lukumäärän. Tämä riittämättömyys vallitsee edelleen huolimatta kiistattomasta edistyksestä. Ranskan kansallinen luettelo ei siis ole direktiivin 4 artiklan 1 kohdan arviointiperusteiden mukainen, kun sitä tarkastellaan yhdessä liitteen III kanssa.

28 Ranskan hallitus myöntää, että se ei ollut perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä toimittanut luetteloa kaikista niistä alueista, joiden pitäisi sisältyä direktiivin 4 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa mainittuun alueiden luetteloon.

29 Se muistuttaa kuitenkin, että istuntopäivänä Ranskan kansallinen luettelo sisälsi kaikkiaan 1 030 aluetta, jotka kattoivat noin viisi prosenttia Ranskan alueesta. Komissio ei ole esittänyt todisteita siitä, että tämä 1 030 aluetta sisältävä luettelo ei olisi direktiivin 4 artiklan 1 kohdan säädetyn velvoitteen mukainen. Erityisten suojelutoimien alueiden osoittamista koskevan menettelyn ensimmäisessä vaiheessa ei ole kysymys siitä, että tyhjentävästi luetteloitaisiin kunkin jäsenvaltion

alueella sijaitsevat alueet, joilla esiintyy direktiivin liitteen I luontotyyppejä ja liitteen II luontaisia lajeja. Kansallisen luettelon merkityksellisyyttä ei pitäisi arvostella ehdotettujen alueiden määrän mukaan vaan sen mukaan, miten edustavia luetteloon sisältyvät luontotyypit ja luontaiset lajit ovat, kun arvioidaan erityisesti niiden harvinaisuutta ja niiden levinneisyyttä valtion alueella.

30 On todettava, että vaikka erityisten suojelutoimien alueiksi mahdollisesti osoitettavien alueiden yksilöimistä koskevista direktiivin 4 artiklan 1 kohdan säännöksistä seuraakin, että jäsenvaltioilla on tiettyä harkintavaltaa ehdottaessaan alueita, niiden on kuitenkin — kuten komissiokin on todennut — toteutettava tämä menettely direktiivissä mainittuja arviointiperusteita noudattaen.

31 Tältä osin on muistettava, että komissiolla on oltava käytettävissään tyhjentävä luettelo alueista, jotka kansalliselta kannalta ovat ekologisesti merkityksellisiä pyrittäessä luontotyyppidirektiivissä tarkoitettuun luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelua koskevaan tavoitteeseen, jotta komissio voisi laatia sellaisen luonnoksen yhteisön tärkeinä pitämien alueiden luetteloksi, jonka perusteella muodostetaan erityisten suojelutoimien alueiden yhtenäinen eurooppalainen ekologinen verkosto. Luettelo laaditaan tässä tarkoituksessa kyseisen direktiivin liitteessä III (1 vaihe) säädettyjen perusteiden pohjalta (asia C-371/98, First Corporate Shipping, tuomio 7.11.2000, Kok. 2000, s. I-9235, 22 kohta).

32 Vain tällä tavalla on lopultakin mahdollista päästä luontotyyppidirektiivin 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuun tavoitteeseen, jonka mukaan on varmistettava kyseisten luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen suotuisan suojelun tason säilyminen ja ennalleen saattaminen niiden luontaisella levinneisyysalueella, joka voi sijaita yhteisön yhden tai useamman sisäisen rajan eri puolilla. Direktiivin 1 artiklan e ja i alakohdasta ilmenee, kun näitä kohtia tarkastellaan yhdessä kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan kanssa, että luontotyypin tai lajin suotuisan suojelun tasoa on arvioitava jäsenvaltioiden sen Euroopassa olevan alueen kokonaisuuden kannalta, jossa perustamissopimusta sovelletaan (em. asia First Corporate Shipping, tuomion 23 kohta).

33 On todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteensa, otetaan huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä. Yhteisöjen tuomioistuin ei voi ottaa huomioon tämän jälkeen tapahtuneita muutoksia (ks. mm. asia C-266/99, komissio v. Ranska, tuomio 8.3.2001, Kok. 2001, s. I-1981, 38 kohta).

34 On todettava, että Ranskan komissiolle perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä eli 6.1.1998 toimittaman kansallisen luettelon sisältö oli ilmeisen riittämätön ja sillä ylitettiin laajasti se harkintavalta, joka jäsenvaltioilla on käytettävissään, kun ne laativat direktiivin 4 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua alueiden luetteloa. Tämän tuomion edellisessä kohdassa lainatun yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti komissiolle tämän määräajan päätyttyä toimitetuilla luetteloilla ei ole merkitystä nyt käsiteltävänä olevan kanteen kannalta.

35 On siis todettava, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut direktiivin mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toimittanut komissiolle säädetyssä määräajassa direktiivin 4 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa mainittua luetteloa alueista.

*Toinen kanneperuste*

36 Siltä osin kuin kyse on velvoitteesta toimittaa niitä alueita koskevat tiedot, jotka voidaan osoittaa erityisten suojelutoimien alueiksi, Ranskan hallitus myöntää, että se ei lähettänyt näitä tietoja perustellussa lausunnossa asetetussa määräajassa, mutta väittää, että sen oli ollut täysin mahdotonta täyttää tätä velvoitetta asetetussa määräajassa. Se katsoo, että koko kansalliseen menettelyyn vaikutti komission viivästys lomakkeiden laadinnassa. Kun komissio antoi tiedoksi päätöksensä 97/266/EY, jolla lomake hyväksyttiin, Ranskan viranomaiset olivat velvollisia siirtämään ja muuttamaan kansallisessa luettelossa jo olleet tiedot.

37 Komissio katsoo, että alueita koskevien tietojen toimittamisvelvoite piti täyttää ennen 11.6.1995. Jos oletetaan, että jokin jäsenvaltio, jolla oli hallussaan luettelo alueista ja alueita koskevat merkitykselliset tiedot ennen 11.6.1995, olisi halunnut odottaa lomakkeen hyväksymistä, se olisi voinut lomakkeen 19.12.1996 tapahtuneen tiedoksiantamisen jälkeen nopeasti merkitä tiedot lomakkeille ja toimittaa ne komissiolle.

38 Komissio lisää, että ottaakseen huomioon lomakkeen viivästyneen hyväksymisen se oli pidentänyt oikeudenkäyntiä edeltävää menettelyä ja osoittanut Ranskan tasavallalle täydentävän virallisen huomautuksen 3.7.1997 eli paljon lomakkeen tiedoksiantamisen jälkeen. Näin ollen Ranskan viranomaisten oli täysin mahdollista täyttää velvoitteensa, joka koski kutakin aluetta koskevien tietojen toimittamista. Perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä eli 6.1.1998 Ranskan tasavalta ei ollut lähettänyt komissiolle ehdotettavia alueita koskevia tietoja.

39 Ensiksi on täsmennettävä, että vaikka komissio osoitti Ranskan hallitukselle virallisen huomautuksen ensimmäistä kertaa 27.3.1996 eli ennen lomakkeen tiedoksiantamista, se lähetti tämän huomautuksen tiedoksiantamisen jälkeen uuden virallisen huomautuksen, jossa asetettiin uusi määräaika direktiivin 4 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan noudattamista varten.

40 On siis todettava, että direktiivin tiedoksiantamisesta eli 10.6.1992 lähtien jäsenvaltiot tiesivät, minkälaisia tietoja niiden olisi kerättävä toimitettavaksi tiedoksiantamisesta laskettavassa kolmen vuoden määräajassa eli ennen 11.6.1995. Ne tiesivät lisäksi, että nämä tiedot piti toimittaa lomakkeella, jonka komissio laatisi. Direktiivin 4 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa itse asiassa määrätään nimenomaisesti, että näihin tietoihin kuuluu alueen kartta, nimi,

sijainti ja laajuus sekä liitteessä III (1 vaihe) eriteltyjen perusteiden soveltamisesta saadut tiedot ja että ne on toimitettava lomakkeella, jonka komissio on valmistellut.

41 Näin ollen on pidettävä kohtuullisena sitä määräaikaa, jonka komissio myönsi Ranskan hallitukselle alueita koskevien tietojen toimittamiseksi lomakkeella, jotka sillä piti olla 11.6.1995 mennessä. Ranskan hallituksella oli lomakkeen 19.12.1996 tapahtuneesta tiedoksiantamisesta perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymiseen 6.1.1998 käytettävissään yli vuoden pituinen aika tämän erityisen velvoitteen täyttämiseen.

42 Koska Ranskan hallitus myöntää, että se ei perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä ollut toimittanut komissiolle lomakkeella ehdotettavia alueita koskevia tietoja, on todettava, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut direktiivin mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toimittanut komissiolle asetetussa määräajassa direktiivin 4 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa mainitun luettelon sisältämiä alueita koskevia tietoja saman säännöksen toisen alakohdan mukaisesti.

## Oikeudenkäyntikulut

43 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut, että Ranskan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska Ranskan tasavalta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Ranskan tasavalta ei ole noudattanut luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21 päivänä toukokuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toimittanut komissiolle asetetussa määräajassa direktiivin 4 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa mainittua luetteloa alueista eikä näitä alueita koskevia tietoja kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaisesti.**

2) **Ranskan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Gulmann Skouris Schintgen

Macken Cunha Rodrigues

Julistettiin Luxemburgissa 11 päivänä syyskuuta 2001.

R. Grass C. Gulmann

kirjaaja kuudennen jaoston puheenjohtaja